

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

Informe 1/2001

INFORME 1/2001 SOBRE EL PROJECTE DE DECRET PEL QUAL S'ESTABLEIX EL CURRÍCULUM DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA A LES ILLES BALEARS

Atès que la Conselleria d'Educació i Cultura ha presentat al Consell Escolar de les Illes Balears el projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, en compliment de l'article 6 del Decret legislatiu 112/2001 de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de consells escolars,

Atesa la proposta d'informe que ha elaborat la Comissió d'ordenació i innovació del sistema educatiu sobre el projecte del decret esmentat,

Atès que la Comissió permanent del Consell Escolar de les Illes Balears en la sessió del 26 de novembre de 2001 ha aprovat per unanimitat la proposta d'informe elaborada per la Comissió d'ordenació i innovació del sistema educatiu, tal com disposen els articles 24.g i 38 del Reglament d'organització i funcionament del CEIB.

Es sotmet a aprovació del plenari del Consell Escolar de les Illes Balears de dia 12 de desembre de 2001 el següent

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

INFORME

FETS

Primer

D'acord amb l'article 4 de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, correspon a les administracions educatives competents establir el currículum dels diferents nivells, cicles, graus i modalitats del sistema educatiu. Prèvia determinació per part del govern dels aspectes bàsics de cada currículum que constituïran els ensenyaments mínims, les comunitats autònomes amb competències establiran el currículum dels distints nivells, etapes, cicles, graus i modalitats, dels quals formaran part, en tot cas, els ensenyaments mínims.

Així mateix, la Llei 1/1990, al títol I, capítol 3, secció primera, regula amb caràcter general els objectius, l'organització i les característiques de l'educació secundària obligatòria.

Segon

A fi de possibilitar la consecució dels objectius previstos a la Llei 1/1990, el Reial decret. 1007/1991, de 14 de juny, modificat per Reial decret 894/1995, de 2 de juny, i pel Reial decret 3473/2000, de 29 de desembre, estableix amb caràcter de norma bàsica els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

Tercer

El Decret 125/2000, de 8 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria per a les Illes Balears, regula les finalitats que han de tenir aquestes etapes i les específiques de l'ensenyament secundari obligatori, fixa els continguts transversals que han d'estar presents en les diverses àrees de l'educació bàsica obligatòria i prescriu la incorporació entre els continguts d'aquest nivell del coneixement de la cultura popular i tradicional pròpies de cada població i de la general de cada una de les illes.

Així mateix, el Decret 125/2000 encarrega al Govern de les Illes Balears la definició del currículum que s'ha de seguir a l'ensenyament secundari obligatori.

Quart

El Decret 92/1997, de 4 de juliol, en desenvolupament de la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística, estableix que a l'educació secundària obligatòria s'impartiran en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, l'àrea de Ciències socials, Geografia i història i l'àrea de Ciències de la naturalesa. També s'hi estableix que, d'entre les altres àrees, i fins a arribar a la meitat del còmput horari, com a mínim, es concretarà en el projecte lingüístic de centre quines àrees s'ensenyaran en llengua catalana i a quins grups i nivells.

Cinquè

En data de 31 d'octubre de 2001, d'acord amb el que estableix l'article 6 del Decret legislatiu 112/2001, de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de consells escolars de les Illes Balears, ha estat tramès per a consulta al Consell Escolar de les Illes Balears el projecte de decret objecte d'aquest informe

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

Sisè.

Aquest dictamen s'emet en aplicació del que disposa l'article 3 del Reglament d'organització i funcionament del Consell Escolar de les Illes Balears.

Consideració prèvia

Es fa avinent que s'ha determinat estudiar el preàmbul i l'articulat del projecte de decret objecte d'aquest informe i no entrar a analitzar-ne de forma detallada els annexos, atès que s'ha considerat que contenen aspectes tècnics que han estat sotmesos a la consideració d'especialistes en cada una de les àrees i matèries.

Consideracions al preàmbul

1. En el sisè paràgraf del preàmbul, la frase: "Autonomia, socialització, assoliment de capacitats i domini de diferents estratègies són les gran línies d'actuació" es podria redactar de la següent manera:

"L'assoliment d'autonomia personal, la socialització, l'adquisició de coneixements, el desenvolupament de capacitats i el domini d'estratègies de resolució de problemes, són les finalitats més importants en aquesta darrera etapa d'ensenyament obligatori".

2. En el dissetè paràgraf del preàmbul caldria aclarir el sentit de l'expressió "dins l'àmbit del seu context". Per tant, se'n proposa una nova redacció:

"La finalitat d'una adaptació curricular és facilitar a cada alumne la resposta més adient per al seu desenvolupament".

3. En el vintè paràgraf es lliga exclusivament la consecució d'un "teixit social vertaderament democràtic" a "un projecte pedagògic fonamentat en

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

l'interculturalisme". Una revisió de la redacció podria expressar de forma més clara el que es vol indicar. En aquest sentit, es proposa posar punt i final a la frase després del mot "**ciutadans**" i, per tant, queda suprimida la resta del paràgraf.

Consideracions al text de la disposició

1. Article 5. La frase "D'acord amb aquest Decret" s'hauria de canviar per la següent:
"Als efectes del que disposa aquest Decret".
2. Article 7.1. Seria recomanable una nova redacció del text:
"En l'educació secundària obligatòria, el primer cicle constitueix una unitat curricular temporal d'organització i avaluació, mentre que per al segon cicle aquestes unitats són els cursos".
3. Article 7.3. Es considera més correcta la supressió del seu contingut.
4. Article 9. 4. El Consell Escolar valora positivament que es pugui avançar en el tractament coordinat de les llengües a l'ensenyament. Es creu necessari que qualsevol enfocament integrat del currículum de les àrees de llengua catalana i literatura i de llengua castellana i literatura es faci des de la col·laboració mútua dels dos departaments, de forma consensuada i no de forma prescriptiva. Per tant es proposa la modificació de la versió original de l'article amb la intenció que s'ajusti a aquestes recomanacions.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

5. Article 9.5. Repeteix dues vegades, amb redaccions diferents, el que pot fer-se a tercer curs pel que fa a l'Àrea de Ciències de la naturalesa. La frase **"i a l'efecte de la promoció de l'alumnat es comptabilitzarà com dues àrees diferents"** pot entrar en contradicció amb la normativa bàsica que regula les àrees i a la vegada produir un greuge comparatiu entre l'alumnat si els centres ho estableixin en dues matèries diferents o no: en un cas tindrien dues àrees suspeses i en l'altre només una, la qual cosa podria decidir la promoció o no de l'alumne o l'alumna.

6. Article 9.7. La frase "els alumnes elegiran dues àrees d'entre les opcions següents" ha de dir **"els alumnes elegiran dues àrees o matèries d'entre les opcions següents"**, ja que les matèries de Biologia i geologia i de Física i química són de la mateixa àrea.

7. Article 9. Es considera que caldria introduir un nou apartat com a 9. 7 amb el text següent:

"9. 7 L'àrea de matemàtiques, al quart curs de l'etapa, s'organitza en dues opcions de contingut diferent, matemàtiques A i matemàtiques B".

En conseqüència, s'haurien de redactar els objectius, continguts, orientacions metodològiques i criteris d'avaluació de les dues opcions.

Amb aquesta inclusió, els altres apartats modificarien la seva numeració.

8. Article 11. S'hauria d'eliminar la paraula **"excepcional"** referida a la possibilitat de treballar algunes àrees de forma globalitzada. Ans al contrari, s'hauria de recomanar, especialment per al primer cicle, la reducció del

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

nombre de professors distints per cada grup i s'hauria de potenciar el treball globalitzat de distintes àrees.

9. Article 15.1. Es creu recomanable modificar la redacció del text amb la inclusió del mot "continguts", de manera que es digui: **"la seqüenciació dels objectius generals i els continguts d'àrea, les estratègies metodològiques, els criteris, les estratègies i els procediments d'avaluació, els criteris de promoció, l'orientació i la tutoria, les mesures d'atenció a la diversitat i els criteris per a l'adaptació del procés d'ensenyament/ aprenentatge"**.
10. Article 19.3. Es considera convenient afegir-hi el següent paràgraf: **"La Conselleria d'Educació i Cultura adoptarà les mesures necessàries per fer una distribució equilibrada d'aquests alumnes entre els centres sostinguts amb fons públics"**.
11. Article 20. Es proposa una revisió total de la redacció de l'article a fi d'adequar-lo a la normativa bàsica.
12. Article 20.3. Es proposa substituir: "podrà ser decidida pel professorat de l'àrea o matèria del curs al qual promociona " per **"serà decidida pel professorat de l'àrea o matèria del curs al qual promociona"**. Igualment, s'hauria d'indicar a qui correspon decidir la superació dels objectius corresponents en el cas de les àrees que no es cursin en el curs al qual promociona l'alumne.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

13. Article 21.1. Es considera que cal afegir-hi el següent paràgraf:
" **La Conselleria d'Educació i Cultura ha de regular les característiques dels programes i el perfil de l'alumnat que s'hi pot integrar**".
14. Article 22. Es considera que caldria introduir un nou apartat 2 i, per tant, els altres apartats modificarien la seva numeració. El text que es proposa és el següent:
"**La Conselleria d'Educació i Cultura escolaritzarà els alumnes amb necessitats educatives especials fent una distribució equilibrada entre els centres de cada zona sostinguts amb fons públics**".
15. Article 24.1. S'hauria de substituir l'expressió "Es poden organitzar programes de garantia social" per "**La Conselleria d'Educació i Cultura organitzarà programes de garantia social**".
16. Al mateix article 24.1 s'hauria de revisar l'expressió "després d'haver exhaurit totes les possibilitats regulades en aquest Decret", ja que podria donar a entendre que cap alumne pugui cursar els programes de garantia social fins a complir els divuit anys i haver exhaurit totes les possibilitats de repetició previstes en aquest Decret.
17. Article 24. 2. En lloc de dir que la Conselleria d'Educació i Cultura "pot regular" hauria de dir que "**regularà**" els programes específics d'iniciació professional.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

18. Disposició addicional segona. Apartat primer. S'hauria de substituir pel text següent:

"El professorat titular de la matèria d'ètica serà, preferentment, de l'especialitat de Filosofia. En aquells centres on no es disposi d'aquest professorat, aquesta matèria serà impartida pel professorat de Ciències socials i Geografia i Història o de Psicopedagogia."

Recomanacions

1. El Consell Escolar de les Illes Balears recomana que la Conselleria d'Educació i Cultura reguli tots els aspectes necessaris per tal que el decret que estableix el currículum d'ensenyament secundari obligatori es pugui aplicar amb normalitat el curs 2002-2003, tal com es preveu a la disposició transitòria.
2. Es considera especialment important reforçar el caràcter de cicle que tenen els dos primers cursos de l'etapa d'educació secundària obligatòria. Es recomana prendre mesures per evitar que, una vegada fixats continguts diferents per al primer i segon curs, es pugui trencar el caràcter cíclic. Caldria garantir, en el cas que no es pugui aconseguir la continuïtat del mateix professorat, la correcta coordinació entre els responsables d'impartir la docència al primer i segon curs i establir els mecanismes adients per garantir que els alumnes puguin anar assolint sense llacunes i amb continuïtat els objectius establerts sense cap distorsió pel pas d'un curs a un altre.
3. Es recomana que la Conselleria d'Educació i Cultura reguli de forma més precisa la figura del tutor de grup reforçant el seu paper com a coordinador de l'equip pedagògic amb competències clares en la programació de

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

l'ensenyament i l'avaluació dels alumnes, establint el nombre de reunions que han de tenir els equips pedagògics i reconeixent la seva funció. Igualment caldria desenvolupar de forma més precisa la funció tutorial del professorat com un aspecte bàsic de l'ensenyament secundari obligatori.

4. Se sol·licita que es prenguin les mesures adients per avançar en la gratuïtat del material curricular fomentant l'autoedició d'aquests materials per part dels centres i la incorporació dels llibres de text a les biblioteques d'aula.
5. S'insta la Conselleria d'Educació i Cultura a regular, mitjançant les normes que desenvolupin el Decret objecte d'aquest informe o a través d'altres normes, la relació que hi ha d'haver entre els centres i les famílies fixant un mínim en el nombre de reunions o entrevistes que s'han de fer i a impulsar amb altres mesures la idea de comunitat educativa.
6. Es recomana avaluar i donar a conèixer les experiències que els distints centres de secundària puguin haver fet en aplicació dels programes d'Innovació Educativa de manera que es puguin anar generalitzant aquelles que han donat resultats satisfactoris.

Consideració final

El ple del Consell Escolar de les Illes Balears, reunit el 12 de desembre de 2001 amb l'assistència de 29 membres amb veu i vot, ha aprovat aquest informe per 25 vots a favor, cap en contra i 4 abstencions.

CONSELL ESCOLAR DE LES ILLES BALEARS

EL PRESIDENT,

EL SECRETARI,

Bernat Sureda Garcia

Macià Garcias Salvà

Palma, 12 de desembre de 2001